

نورجهان بیگم: بانوی هنر و تدبیر

محمد حسن بهنام فر^۱

عضو هیئت علمی و مدیر آموزش مجتمع آموزش عالی اسفراین

چکیده

تاریخ اسلام همواره زنان و فعالان فرهنگی زیادی را پرورش داده که در دوره های مختلف باعث شکل گیری جلوه‌هایی از تمدن اسلامی در سرزمین‌های جهان اسلام شده‌اند. شکل‌گیری بابرین در هند قرن دهم و یازدهم هجری، عصر جدیدی از فرهنگ و تمدن اسلامی در شبه قاره هند رقم زد که متأثر از فرهنگ و تمدن ایران و اسلام بوده است. یکی از زنانی که در این دوره نقش بسیار بارزی داشته، مهنر نساء ملقب به نورجهان بیگم همسر جهانگیر شاه بابر هند بوده است. نورجهان بیگم بانوی ایرانی دربار پادشاهان هند، در شکوفایی هنر و معماری در عصر بابرین نقش بسیار زیادی داشته است. وی دو ستار ادبیات و هنر ایرانی بود. سبک معماری تاج محل که برگرفته از معماری دوره صفوی تحت تاثیر اندیشه های نورجهان شکل گرفت. تحقیق درباره تأثیرات اندیشه‌های نورجهان در عصر جهانگیر و بررسی فعالیت‌های فرهنگی وی موضوع این مقاله بوده است که به آن پرداخته می‌شود.

واژگان کلیدی

نورجهان بیگم، هند، هنر و فرهنگ، عصر جهانگیر.